

Záleží na veľkosti?

Môj názor:

V súčasnej dobe sme svedkami toho, že sa pravidelne zverejňujú problémy vzájomných vzťahov medzi poľnohospodármi. Mimoriadne populárne je vyhlasovať, že za všetkými negatívami, nekalými činnosťami a nedostatkami v poľnohospodárskom sektore sú "veľké" poľnohospodárske podniky, teda tie, ktoré hospodária na väčších výmerách ornej pôdy. Podľa príslušných vyhlásení tak veľké podniky hospodária na úkor poľnohospodárov s menšími výmerami.

Názor člena

Predstavenstva SPPK Mareka Šimúneka

Poľnohospodárske podniky sa tak v ponímaní verejnosti postupne delia na zlé veľké podniky a dobré utláčané malé podniky. Vznikla doslova nálepka, že každý veľký podnik je ten zlý, ktorý krivdí malým či začínajúcim poľnohospodárom.

Svet však nie je len čierno-biely. A to isté platí aj v poľnohospodárstve. Realita je zložitejšia a rozmanitejšia. Možno v niektorých prípadoch je naozaj pravdou, že konkrétny veľký podnik robí nepravosť menšiemu – začínajúcemu poľnohospodárovi. Ale treba otvorene povedať, že veľa krát je situácia aj opačná, keď menší subjekt (a možno aj neproduktívny poľnohospodár) úmyselne škodí korektnému veľkému podniku. Príkladom sú úmyselné dvojité deklarácie žiadostí na priame platby. Veľký podnik je vydieraný a kvôli jednému problémovému dielu nedostane včas dotácie na celú výmeru, čo mu môže spôsobiť finančné ťažkosti. Takže aj v radoch menších hospodárov sa nájdu takí, ktorí úmyselne škodia korektným veľkým podnikom.

Pozadie vývoja toho, ktorého poľnohospodára môže byť rôzne. Veď bolo veľa malých podnikov, ktoré sa usilovnou prácou a výsledkami postupne zväčšili aj vo výmere obhospodarovanej pôdy. Nahradili tých, ktorí to nechceli a nevedeli robiť. A sú dnes úspešní. Teraz za túto usilovnú prácu majú byť v očiach verejnosti považovaní za zlých, pretože sú v kategórii veľkých? A je veľa veľkých podnikov,

ktoré po ťažkých rokoch predišli bankrotu, ale len vďaka nepopulárnej reštrukturalizácii a teda aj vďaka tomu, že sa vzdali niektorých menej efektívnych výrobní. No zaplatili dlhy štátu, veriteľom a obchodným firmám a financie sa tak v ekonomike nestratili. A je aj veľa svedomitých a poctivých malých roľníkov, ktorí netúžia po veľkých výmerách, špecializujú sa a s láskou hospodária. Všetci sa snažia prežiť a každý z nich môže byť dobrý poľnohospodár.

Nemali by sme sa deliť na veľkých – zlých a malých – dobrých. Sú len korektní poľnohospodári a neféroví špekulanti a je pritom jedno, či sú veľkí alebo malí. **Na veľkosti v tomto prípade nezáleží.** S nepoctivými jednotlivcami sa treba bezodkladne vysporiadať. Keď sú normálni ľudia, tak sa vždy rešpektujú, vedia nájsť zlatú strednú cestu a spolu fungovať - veľkí aj malí.

V konečnom dôsledku je všetko o nás – ľuďoch a o našom prístupe a nie o veľkosti podniku. Ak sú správni, féroví ľudia v malom aj veľkom podniku, tak sa určite vedie dohodnúť a prípadný problém riešiť. I keď je pochopiteľné, že si každý bude hájiť najskôr svoje záujmy, civilizovaní ľudia nakoniec vedia dosiahnuť kompromis.

Veľkosť a štruktúra

Nie je správne, ani férové, ani reálne skutočné, ak sa neustále deklaruje, že za väčšinu problémov v poľnohospodárstve, ako je napríklad nízka produkcia vlastných potravín na Slovensku, nezhody v oblasti vlastníctva, prenájmu a užívania ornej pôdy a podobne môžu výlučne veľké podniky. V tomto kontexte sa neustále poukazuje na vysoký podiel veľkých podnikov v poľnohospodárstve na Slovensku a vníma sa to negatívne. Ako malé podniky, tak i tie veľké tvoria v našej štruktúre poľnohospodárstva nezastupiteľnú úlohu. Radi sa porovnávame v rámci krajín EÚ a najmä so svojimi bezprostrednými susedmi. No nemali by sme sa bezhlavo porovnávať len v jednom parametri s inými krajinami, pretože každá má svoje špecifiká, prírodné danosti, históriu, z ktorej vychádza a nastavenú politiku prístupu k poľnohospodárstvu. Násilím premieňať štruktúru nášho poľnohospodárstva len preto, aby sme sa priblížili k hodnotám iných krajín, je krátkozraké a nedostatočné.

Hodnotenie

Vyhlásenia, kde sa nálepkujeme za dobrých a zlých podľa veľkosti podniku, veľa krát nevedome, prispievajú k neustále k hlbšej polarizácii slovenského poľnohospodárstva, čo je na škodu sektora ako celku. Strácame súdržnosť, vyhrocujeme napätie a v očiach verejnosti strácame kredit.

Polnohospodári a je jedno či malí a či veľkí, ktorí to myslia v podnikaní v tomto živote najdôležitejšom sektore vážne, by mali hľadať, čo ich spája, aby tak mohli riešiť spoločné problémy tohto sektora a dali tak tomuto odvetviu vážnosť a dôležitosť, ktorú v skutočnosti má a ktorú si zaslúži. Len tak môžeme dosiahnuť lepšie výsledky a to nielen v oblasti systémového nastavenia a zákonov, ale i v znižovaní nákladov a posúvaním sa v oblasti inovácií a rozvoja nášho poľnohospodárstva.

Fungujúce poľnohospodárske samosprávy ako SPPK sa snažia riešiť problémy celého poľnohospodárstva a je jedno či malých a či veľkých poľnohospodárov. Legislatíva je zložitá a popri denno-denných výrobných problémoch je naozaj náročné odsledovať všetky nové nariadenia. O nedostatkoch a neprávostiach treba hovoriť a treba ich riešiť. V prvom rade však treba pochopiť daný problém a na to je dôležitá odborná diskusia a vzájomné dôkladné informácie najmä medzi poľnohospodármi. Predišlo by sa tak napätiu a nenávisti, ktoré sa vytvárajú medzi jednotlivými poľnohospodárskymi subjektami a ktoré sa potom premietajú na vrub celej poľnohospodárskej verejnosti a nálepkujú niektorých za dobrých a niektorých za zlých bez ohľadu na to, či je to naozaj tak a čo je skutočnosť. Zbytočne tak dávame o sebe ako poľnohospodári obraz, ako o nekompetentných, ktorí žijú len vďaka dotačnému systému, ktorý zneužívajú. Pritom každý riadny poľnohospodár vie, že opak je pravdou.

Je teda na čase hľadať k sebe cesty a to, čo nás spája. Poľnohospodárstvo je náročná a ťažká práca, kde sa musíme každý deň vysporiadať s prírodou a počasím, pracovnými silami, zákonmi a nariadeniami, obchodnými špekulantami a turbulenciami na komoditných trhoch. Máme však

ušľachtilý cieľ a tou je produkcia skutočnej reálnej hodnoty – potravín. Preto sa i vzájomne správajme ušľachtilo a hľadáme cesty, ako sa spájať a nie, ako sa hádať a rozdeľovať.